

KONSTNÄRSCENTRUM ÖST

KONSTNÄRSCENTRUM ÖST VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2022

INFORMATION OM VERKSAMHETEN

Konstnärscentrum öst är en medlemsorganisation öppen för alla professionella bildkonstnärer i regionerna Stockholm, Uppsala och Gotland. Vi är en av fem regionala förbund där Mitt, Nord, Väst och Syd även ingår som delar av Konstnärscentrums nationella huvudstyrelse. Konstnärscentrum öst förmedlar och initierar konstnärliga uppdrag inom skola, och hos offentliga och privata aktörer i området. Vårt uppdrag är även att främja konstnärlig verksamhet, samt att arbeta med kompetensutveckling för våra medlemmar.

Vi arbetar med att synliggöra konstnärers särskilda och breda kompetens och bevakar de roller konstnärer arbetar inom. Som organisation främjar vi alla konstnärers möjlighet till uppdrag och utveckling, och våra medlemmar har möjlighet att påverka verksamheten samt ta del av kurser och andra medlemsaktiviteter som arrangeras.

Styrelsen har under 2022 arbetat för att stärka Konstnärscentrums position i regionen men även bidragit till att stärka den nationella nivån inom organisationen. Vi har fortsatt att utveckla samverkan med andra centrumbildningar inom bild och form samt att bredda kompetensen inom organisationen.

Arbetet har letts av verksamhetsledare Karin Willén (samt vik. verksamhetsledare Anna Högberg) och Pernilla Carlsson, verksamhetsutvecklare. Ordförande Anna Högberg har deltagit i möten med samarbetspartners och även arbetat en del operativt genom sin roll som vik verksamhetsledare. Konstnärscentrum öst är projektägare för plattformen Konstdepartementet till vilken projektchef Linde Sjöstedt tillsatts för att driva den nationella skolförmedlingsplattformen Konstdepartementet. Ytterligare två regionala utvecklare har anställts Sanna Marander och Linnea Hansander som ersättare för Josefina Björk och Stina Bülow, under deras föräldraledigheter, samt finns en ny bokningsansvarig Katarina Henriksson.

Konstnärscentrum öst har under 2022 flyttat in i egna lokaler på Pryssgränd 3 i Stockholm. En anledning är att Konstdepartementet har vuxit med flera anställda och större lokaler behövdes, men även med målet att skapa en fysisk träffpunkt för medlemmar. Verksamheten finansieras i huvudsak av verksamhetsstöd från Statens Kulturråd och Region Stockholm samt av medlemsavgifter. Medlemsaktiviteter som erfarenhetsutbyte och utbildningar har delvis skett med finansiering över Coronastöd från Kulturrådet.

NY STYRELSE

Anna Högberg ny ordförande, Thomas Paltiel, Patrick Kretschek, Emma Löfström sekreterare (föll bort pga graviditet), var alla nya i styrelsen 2022, Anna Ridderstad fd ordförande fanns kvar som ledamot för att

utgöra en kontinuitet i arbetet. Styrelsen har under året haft 3 protokollförda sammanträden plus två Per capsulam beslut och ett inledande konstituerande möte. Årsmötet ägde rum digitalt den 4 maj. Under året har Harpans bokföringsbyrå varit knutna till verksamheten.

STRATEGISKT UTVECKLINGSARBETE I STYRELSEN

Konstnärscentrum östs verksamhet befinner sig i den region där hälften av landets bildkonstnärer bor. I Stockholmsområdet finns flera företag och kommunala verksamheter som arbetar med offentlig konst och det händer mycket inom konstlivet på alla områden. Trots att en tyngdpunkt inom organisationen ligger hos öst ser vi nyttan och nödvändigheten i att arbeta fram en nationell agenda och att kommunicera enhetligt samtidigt som vi behåller vår regionala angelägenhet. Det har varit ett stort fokus under 2022 att se hur vi kan utvecklas nationellt och det arbetet beskrivs i korthet nedan.

Året har även präglats av Konstdepartementets tillväxt, vilket lett fram till en diskussion om relationen mellan Konstnärscentrum och Konstdepartementet och vilka möjliga organisationsformer som kan gynna fortsatt tillväxt samtidigt som vi säkrar konstnärlig kvalitet. Diskussioner om för och nackdelar med att vara en och samma organisation ex vis vid ansökan om medel vs att låta Konstdepartementet bli sin egen. Det handlar även om svårigheter för Konstdepartementet att driva nationell verksamhet utifrån en regional bas som Konstnärscentrum Öst utgör. Under tiden Konstdepartementet hittar sin form har det varit viktigt att arbeta fram en delegationsordning som förtydligar mandat för KDP styrgrupp respektive Konstnärscentrum öst styrelse.

Styrelsen tillsammans med verksamhetsledare vill även ta ett tydligare helhetsgrepp kring kurser och utbildningstillfällen som vi erbjuder våra medlemmar. Att se varje kurs som del i ett större paket som tillsammans rustar konstnärer för arbete inom Gestaltad livsmiljö.

STRATEGISKT UTVECKLINGSARBETE KONSTNÄRSCENTRUM ÖST - NATIONELLT

Under ledning av nationella ordföranden Anna Ridderstad har huvudstyrelsen med representanter från de fem regionerna öst, väst, mitt, nord och syd, tagit initiativ till ett strategiskt utvecklingsarbete för att hitta synergier och samverka mellan de regionala noderna. Lika viktigt med en gemensam grafisk profil och nationell identitet är att kunna skapa en tydligare och starkare identitet utåt, vilket bidrar till att såväl fler medlemmar som uppdragsgivare upptäcker Konstnärscentrum.

För att arbeta med detta har Klara Ström anställts som nationell verksamhetsutvecklare och tre arbetsgrupper har bildats; "Hemsida och Kommunikation", "Offentlig konst" och "Medlemsaktiviteter". Arbetet har under 2022 möjliggjorts genom krismedel från KUR och vi utreder nu hur en nationell samverkan kan organiseras även efter detta tillfälliga stöd.

Arbetsgruppen "Hemsida och Kommunikation" med nationell representation från alla Konstnärscentrums fem regioner och ledd av Sophia Persson har haft primär uppgift att ta fram underlag för kvalificerad beställning av en ny nationell hemsida. För Konstnärscentrum som rikstäckande organisation genom sina fem regionförbund är en gemensam hemsida en stor förändring och något som syftar till resurseffektivare användning av medel likaväl som ett bättre samarbete. Den nya hemsidan samlar och länkar till alla regionala verksamheter och större projekt som X-sites, Plattform KcSyd och Konstdepartementet. Uppdraget har lagts på webbyrån Konst&Teknik som har stor erfarenhet av samarbeten inom kultur och konst. I december presenterades ett koncept som nu utvecklas i dialog med arbetsgruppen. Viktigt har bland annat varit att se hur det går att kommunicera som en gemensam organisation - ett gemensamt Konstnärscentrum - utan att tappa de regionala identiteterna. En inspiration och utgångspunkt för den grafiska formen har handlat om arkivet och Konstnärscentrums historia.

Hemsidan beräknas vara klar februari 2023. Genom arbetet med hemsidan har ett nationellt intresse för hur vi kan kommunicera bredare, mer medvetet och enhetligt vuxit fram och det är en process som kommer att fortsätta ta form under året som kommer. En gemensam kommunikationsstrategi behövs, såväl internt som externt. Nu när en nationell samverkan inletts blir möjligheterna uppenbara men även bristerna synliga.

Del av nationella arbetsgruppen för kommunikation och web här hos Konstnärscentrum Öst i nya lokalen Pryssgränd.

Arbetsgruppen "Offentlig konst" har i regelbundna möten och under två "visionsdagar" på plats i Malmö ringat in mål för verksamheten och koncentrerat sig på att hitta nya angreppssätt för att utvidga sig som en aktör inom fältet - offentlig konst/Gestaltad livsmiljö. Vi ser behovet av att vara med och påverka och definiera begreppet Gestaltad livsmiljö då kunskap om konsten och konstnärernas praktik inte självklart finns representerad. Vi har även tittat på hur vi kan vidga uppdragen och hitta möjliga ingångar till nya potentiella beställare. En viktig utkomst av gruppen har även varit att dela erfarenheter kring den löpande konstkonsultverksamheten och vilken roll Konstnärscentrum skall ha till konstkonsulten och beställaren.

I juridiska frågor finns fortfarande ett stort behov av stöd och fördjupning och ett inledande samarbete med med Upphandlingsbryggan har inletts. Initialt har vi med stöd av Upphandlingsbryggan anordnat kompetenshöjande utbildning vid tre tillfällen för att vidareutbilda nyckelpersoner inom organisationen vad gäller juridiska frågor i arbetet med den offentliga konsten.

Genom arbetsgruppen "Medlemsaktiviteter" har vi administrerat nationella utlysningar och kurser. Ett initiativ till att börja titta på Konstnärscentrums arkiv och historia har tagits och konstnärer som arbetar med historia och arkiv har knutits till detta. En medlemsträff har bla arrangerats med utgångspunkt i Ingela Johanssons efterforskningsarbete som utgår ifrån de beredskapsarbeten som skapades under 70- och 80-talen inom "Konst som omsorg". Ett omfattande projekt som skapades av Stockholms läns landsting med stöd från Konstnärscentrum, Konstfrämjandet och Konstnärernas Riksorganisation samt med arbetsmarknadspolitiska medel. Genom att börja titta på vår historia kan vi få förståelse för vår egen samtid och som organisation även få vägledning kring hur vi kan tänka framåt.

KONST I OFFENTLIGA RUM

Konstnärscentrum östs intention är att skapa långsiktiga kontakter med presumtiva beställare för att komma in tidigt i processerna med våra särskilda kunskaper om konstens förutsättningar i offentliga rum.

Under 2022 har gestaltungsuppdrag projektleda av Konstnärscentrum östs konstkonsulter pågått i Sundbyberg, Vallentuna, Arboga och Falkenberg. Beställarna är såväl privata byggbolag i Sundbyberg som kommunerna Vallentuna, Arboga, Enköping och Falkenberg. Flera av uppdragen gäller mer än ett gestaltungsuppdrag. I Vallentuna har även en interaktiv utställning genomförts kopplad till gestaltungsuppdraget. Vi har utbildat konstnärer i Region Stockholm, Region Uppsala och i Region Västernorrland i hur ett offentlig gestaltungsuppdrag genomförs och i hur konstnärer kan marknadsföra sig och få uppdrag.

Konstnären i rollen som konstprojektledare kan ge gestaltungsuppdrag en särskild dimension och höja kvaliteten i både genomförandet och till färdigt resultat. Vi ser en utveckling där fler aktörer med annan yrkesbakgrund än den konstnärliga - utan varken praktisk kunskap eller medvetenhet om kvalitativa konstnärliga processer söker sig till konstprojektledning/curator. Konstnärscentrum har en viktig uppgift i att

stärka konstnärer i projektledarrollen i gestaltungsuppdrag. Därför är Konstnärscentrum östs behov av ökad finansiering för vår arbete med offentlig konst och konstkonsultförmedling något vi fortsatt behöver formulera och söka medel för. Ett sätt är genom att söka kompletterande projektmedel och höjda verksamhetsbidrag. Det är särskilt angeläget nu när den nya politiken för Gestaltad livsmiljö implementeras och starka aktörer på andra områden har resurser till utbildning och till att stärka roller inom offentlig verksamhet. Vi ser att vi även på andra sätt kompletterar befintliga aktörer på marknaden dels genom ambitionen att kunna ge mer etablerade konstnärer möjlighet till första uppdrag, dels genom en idé om mentorskap för nya konst konsulter. Mentorskapet öppnar upp för att ge konstnärer utvidgad kompetens och därmed en utvidgad yrkesroll. Det är en resurskrävande verksamhet som inte står på egna ben i dagsläget och som innebär en utmaning framöver.

Offentlig konst också där det inte byggs!

(X)sites är ett utställningskoncept inom Landart där konstnärer som är verksamma över hela världen skapar temporära platsspecifika konstverk i landskapen anslutna till cykellederna Kattegattleden och Sjuhäradsrundan. Projektet initierades av Kc Väst och löpt på under mer än fem år nu. Efter förfrågan från Uppsala så har ett samarbete med KC öst startat upp för att se hur det går att etablera (X)sites även i Uppsala med Wijks folkhögskola som bas. En pilot genomförs under vår-sommar 2023. Det samma gäller "systerprojektet" Odlasom även det genomförs under vår 2023 där vi arbetar med lokalt fokus vad gäller såväl konstnärer och civilsamhälle. Med avstamp i Hembygdsrörelsen runt om i Sverige ska projektet Odlas utvecklas genom att matcha konstnärer med lokalsamhälle. Piloten sker i samverkan mellan Kc Väst, Öst, Mitt och Nord. Ett utmärkt tillfälle att bygga vidare på den nationella nivån av samverkan inom Konstnärscentrum.

Vi ser båda projekten som intressanta utvecklingar av ett offentligt konststrum där delaktighet och platsutveckling är viktiga nycklar både inom projektet men framför allt för samhället i stort med de utmaningar vi står inför. Frågan om landsbygden som en resurs blir här en självklar utgångspunkt.

MEDLEMMAR, UTBILDNINGAR OCH MEDLEMSAKTIVITETER

Vår ambition är att värva nya aktiva konstnärer i snabbare takt än att äldre medlemmar lämnar föreningen. Vi har satsat mycket både på att kontakta etablerade namn direkt och på att informera och värva nya medlemmar bland de konstnärer som just tagit sin examen. Fler medlemmar i Konstnärscentrum öst ger både ökat stöd från Kulturrådet och ökad andel av stödet i fördelningen mellan Konstnärscentrums fem regionala förbund. Aktuell medlemsiffra är 398 konstnärer, och vi hoppas på att bli ännu fler under 2023 då vi planerar att synliggöra oss i högre grad samband med att den nya hemsidan lanseras och genom deltagandet på bla Folk och Kultur samt under Supermarket.

Som en följd av pandemin sänkte vi medlemsavgiften till 250 kr men det stora antalet nya medlemmar har ändå ökat intäkterna genom medlemsavgifterna. Vi tror fortfarande på att behålla den lägre avgiften för att sänka tröskeln in. Att vi blir en större organisation gör det också möjligt för oss att agera starkare på konstnärernas uppdragsmarknad och i förhållande till bidragsgivare. När vi är flera kan vi vara en röst att räkna med i det kulturpolitiska samtalet. Det samma gäller såklart för den nationella organiseringen. Att bli en samlad och tydlig röst utåt. Noteras kan att i det dagliga arbetet och i förmedling av uppdrag arbetar vi med konstnärerna som kollektiv som målgrupp, inte enbart medlemmar.

Under 2022 fortsatte samordningen av Konstnärscentrums fem regioner och med ett Coronastöd från Konstnärscentrum nationellt kunde utbildningar och medlemsaktiviteter öppnas för konstnärer från hela Sverige. En positiv effekt av att alla medlemsaktiviteter (av nödvändighet) blev digitala under pandemin, är att vi nu vant oss vid och utvecklat de digitala formaten för utbildning, samtal och yrkesgemenskap. För vissa former av aktivitet fungerar det utmärkt även nu efter pandemin.

Genomförda MEDLEMSAKTIVITETER 2022:

Kurs: Presentera ditt konstnärskap i rörlig bild - Dramaturgi, berättande och digitala distributionskanaler
Kursledare: Kristian Berglund producerad i samarbete med Kulturakademien

Kurs: Att söka offentliga gestaltungsoppdrag 2.0 - Med Birgitta Silfverhielm och Hanna Stahle
I samverkan mellan Region Uppsala,
Konstnärscentrum Öst & Konstfrämjandet Uppland.

Kurs: Att söka finansiering

Utlysning gestaltungsoppdrag med konstkonserter från Konstnärscentrum i Falkenberg
Konstnärer bjuds in att anmäla intresse i upphandling av fyra gestaltungsningar till Tröingskolan i Falkenberg. Ett projekt som drivs av konstkonserter från Konstnärscentrum och som lett till fyra pågående skissoppdrag.

Utlysning gestaltungsoppdrag med konstkonserter från Konstnärscentrum i Arboga
Konstnärer bjuds in att anmäla intresse i upphandling av två gestaltungsningar. Fyra skissförslag som ledde fram till två vinnande gestaltungsförslag Skogsglantan av Ulf Mejergren och Åspegeln av Katarina Löfström

OPEN CALL: Mentorskapsprogrammet

Konstnärscentrum utlyste nyligen ett OPEN CALL för ett mentorskapsprogram där en avgångselev från varje konsthögskola får möjlighet att arbeta med stöd av en erfaren och etablerad konstnär. Genom mentorprogrammet får unga konstnärer stöd i att söka offentliga gestaltungsoppdrag. De får tips och råd om hur de kan navigera i arbetslivet och respons på sitt arbete från en mer etablerad konstnär.

Medlemsträff Pryssgränd 3B

#konstnärligfrihet som strategi mot exploatering - Reifikation som förtryckshandling och motstrategi
Karin Hansson

Medlemsträff Pryssgränd 3B

"Konst som omsorg" presentation av Ingela Johansson

Med fokus på de beredskapsarbeten som skapades under 70-och 80-talen inom *Konst som omsorg*, som drevs av Stockholms läns landsting med stöd från Konstnärscentrum, Konstfrämjandet och Konstnärernas Riksorganisation. Moderator för samtalet är Patrick Kretschek, konstnär och ledamot i Konstnärscentrum östs styrelse.

Bilder ur arkivet

KONSTDEPARTEMENTET (KDP)

Konstdepartementet är en förmedlingsplattform för konst i skolan som drivs av Konstnärscentrum Öst men är ett nationellt samarbete mellan Konstnärscentrum nationellt, Centrum för fotografi, Illustratörcentrum och Konsthantverkcentrum. Under 2022 har vi inom KDP arbetat med att öka barns delaktighet, utjämnat tillgången till konsten i skolan geografiskt och fortsatt stärka arbetet med att utveckla estetiska läroprocesser för barn och unga i skolan. KDP har under 2022 utvecklat en ny regional strategi och kompetensutbildning för konstnärer och etablerat oss i Skåne och Västmanland. 13 konstnärer från Skåne och 7 konstnärer från Västmanland har fått en kompetensutbildning och stöd i utvecklingen av 20 nya konstprojekt som nu finns på KDPs hemsida för bokning i respektive region. Under året har även ett omfattande arbete lagts ner för att bygga en automatiserad bokningsplattform på KDPs hemsida.

Ett stort utvecklingsarbete har skett i form av en genomlysning av alla projekt som ligger på plattformen. En redaktör anställdes med uppdrag att i samarbete med konstnärerna formulera de konstnärliga projekten utifrån en mer enhetlig presentation. Detta för att underlätta för beställarna att se potentialen och kunna navigera lätt och rätt i det stora utbudet som finns på KDPs plattform. Att uppdatera intresset och ambitionsnivån hos konstnärerna har även varit viktig för att kunna hålla en professionell nivå och erbjuda processer med konstnärlig kvalitet. En arbetsgrupp med representation av KC östs verksamhetsledare och de medarbetare som har konstnärlig utbildning inom KDP har bildats i slutet av året. Uppdraget är att ansvara för att hålla en hög konstnärlig kvalitet samt att föreslå en ny struktur för antagning av nya konstnärer på plattformen.

Under 2022 arbetade 3 projektledare, 1 redaktör, 1 skolkommunikatör på deltid under delar av året. Under hösten knöts en projektchef till verksamheten. Personalsituationen har varit lite ansträngd under hösten, då en av de tre projektledarna slutade och de övriga två blev gravida. Detta medförde att vi under en stor del av året behövt ägna oss åt ett omfattande rekryteringsarbete. Skolkommunikatören som arbetat sedan augusti tog i december över bokningsuppdraget och vikarierar nu som bokningsansvarig. Nya mötesrutiner och en tydligare struktur för verksamheten genomfördes i samarbete med verksamhetsledaren för Konstnärscentrum öst under hösten 2022. Parallellt med den interna utvecklingen så innebär KDP en löpande utveckling av arbetsmetoder för bildkonstnär i mötet med barn – och unga.

Finansiering stärktes 2022 i och med att KDP erhöll ett 2-årigt bidrag från Postkodstiftelsen (hösten 2022 – våren 2024). KDP fick även del av återstartsbidraget från KUR samt ytterligare ett bidrag från KUR Stärkt kultur i skolan. KDP erhåller även ett mindre bidrag från Stockholm Stad. I och med den regionala utvecklingen och expansionen söker vi bidrag för de uppdrag som vi gör i respektive region. Finansieringen för 2022 var god och även 2023 har en stark finansiering, men 2024 ser vi stora utmaningar i finansieringen.

SAMARBETEN

Konstnärscentrum östs viktigaste samarbete är Konstdepartementet, som vi driver i samverkan med tre andra centrumbildningar: Illustratörcentrum, Konsthantverkcentrum, Centrum för Fotografi och Konstnärscentrum nationellt. Vi samarbetar också med Folkrorelsernas Konstfrämjande, samt med Hägerstensåsens medborgarhus där vi genomför större möten, konferenser och utbildningar.

KONFERENSER DELTAGANDE I NÄTVERK

Konstnärscentrum har deltagit i Kollektiva hjärnans nätverksträff på Gylleboverket, Samtidskonstdagarna och Folk och Kultur. Vi deltog även aktivt under Samtidskonstdagarna.

OMVÄRLDEN

Trots en ny optimism kring hävda restriktioner efter pandemin har omvärlden under 2022 fortsatt präglats av postpandemi och inte minst hotbilden från kriget i Ukraina och skenande elpriser. Instabilitet och oro som påverkar alla delar av samhället och det finns nu därför en stor risk att många avvaktar och inte är benägna att göra nya investeringar. Särskilt kan detta komma att gälla byggbranschen vilket kan bli kännbart för oss. Vi ser, trots alla hot att det blir än viktigare att odla nätverk och att organisera sig på olika plan, varför en verksamhet som Konstnärscentrum med medlemsträffar och samverkansprojekt kan bli än viktigare framöver.

KONSTVÄRLDEN

Arbetet som startade 2020 av Konstpool/ Svenska institutet för standarder för att kunna samordna en rad olika aktörer mot målet standardiserade avtal och processer inom konstnärliga gestaltningar har stått på paus. En ny stark aktör som samlar konst producenter/arrangörer har bildats - Bildkonst Sverige. Vi ser fram emot att utveckla samverkan utifrån konstnärens intresse.

EKONOMI

Konstnärscentrum öst har en liten ekonomi i förhållande till den potential som finns i antal möjliga uppdrag och den stora mängden konstnärer i regionen. Basen är ett verksamhetsstöd från Kulturrådet och ett från Region Stockholm. Stödet från Kulturrådet till Konstnärscentrum nationellt och de fem regionförbunden inom Konstnärscentrum är relativt sett på en låg nivå för bildkonstnärerna i fördelningen mot centrumbildningar, trots en höjning på 35% till 2,7 miljoner kr 2021. I skrivande stund 2023 står det klart att det skett neddragningar i Kulturrådets utdelning vilket för Konstnärscentrums del innebär en sänkning med ca 100 000.

Stödet från Region Stockholm till Konstnärscentrum öst har stegvis höjts under 2021 med 17 % till 350 000 kr, och inför 2022 och 2023 kom besked om en ytterligare höjning med 20% till 420 000, något vi är mycket glada för. Vi ser behovet av att arbeta med både små och större projektansökningar för framtiden och ett absolut behov är att öka finansieringen. En stark bas av medlemsavgifter är något som också känns nåbart framöver.

SAMMANFATTNING

2022 har varit ännu ett dynamiskt och spännande år för Konstnärscentrum öst.

Ny ordförande ny styrelse och ny lokal med flera nya medarbetare...

Vi firar att vi har vuxit rekordmycket främst genom att Konstdepartementet äntligen kan växla upp ordentligt kommande två år och vi och välkomnar de stora utmaningarna vi har framför oss!

Tack för i år
Anna Pernilla och Karin
På Pryssgränd 3B

